

**Jacek Głębocki, Grzegorz
Pietruszewski**

**Zastosowanie systemu Expertus do
bibliografii cytowań**

Forum Bibliotek Medycznych 3/2 (6), 382-387

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Otwartość w nauce

- Badania naukowe — wyniki badań
- Publikowanie:
 - Czasopisma OA
 - Repozytoria OA ...
 - Otwarty internet ...

Mgr Jacek Głębocki
Mgr inż. Grzegorz Pietruszewski
Poznań - Splendor Systemy Informacyjne

ZASTOSOWANIE SYSTEMU EXPERTUS DO BIBLIOGRAFII CYTOWAŃ

Streszczenie

Artykuł przedstawia:

- opis metody integracji bibliografii dorobku naukowego w systemie Expertus i danych pochodzących z indeksów cytowań dostępnych w ISI Web of Knowledge
 - ideę identyfikacji opisów w danych pochodzących z ISI Web of Knowledge i bibliografii dorobku naukowego
 - możliwości udostępniania informacji o liczbie prac cytowanych i liczbie cytowań w podanym zakresie lat dla wybranego wydziału oraz autora (pracownika uczelni)
 - korzyści wynikające z automatyzacji prac ze szczególnym uwzględnieniem sprawozdawczości
- Słowa kluczowe: informacja naukowa; bazy danych; bibliografie dorobku naukowego; bibliografie cytowań; zintegrowane systemy informatyczne

Summary

An advanced application of Expertus library system enables to create bibliography of citations which integrates two sources of data:

- bibliography of scientific publications

- index of citations based on Web of Knowledge
- in a way that allows to easily establish which documents cite the article that was published by an author or any author from the selected university department.

This paper presents an outline of the system architecture and specifies the benefits of its implementation in practice with particular focus on reports for the Ministry of Science and Higher Education.

Keywords: information science; database; bibliography of scientific publications; bibliography of citations, integrated computer system

Poszerzenie funkcjonalności bazy danych dokumentującej dorobek naukowy uczelni lub instytutu o opcję umożliwiającą podłączanie do opisów bibliograficznych wykazu prac cytujących jest zadaniem możliwym do zrealizowania skromnymi środkami i – poza oczywistym zwiększeniem nakładu pracy – nie wymaga stosowania nowatorskich rozwiązań informatycznych.

Traktowanie dodatkowej informacji w sposób czysto dokumentacyjny jest rozwiązaniem prostym, ale ceną takiego podejścia do zagadnienia jest rezygnacja z analiz, zaawansowanego przetwarzania przechowywanych danych, wykorzystania już zgromadzonych danych do usprawnienia dalszego procesu gromadzenia informacji oraz narastające trudności związane z zarządzaniem tworzonym zbiorem danych.

Rozwiązanie, które gwarantuje nie tylko archiwizację informacji, lecz także istotnie usprawnia proces tworzenia bibliografii cytowań, zapewniając jednocześnie pełne wykorzystanie wyników do celów sprawozdawczości, jest wyzwaniem o wiele trudniejszym i niemożliwym do realizacji bez wyspecjalizowanych narzędzi pomocniczych.

Przedsięwzięcie wymaga zarówno bieżącego opracowywania bibliografii dorobku naukowego, jak i integracji uzyskanej bazy danych z zewnętrznym indeksem cytowań przy użyciu specjalistycznego oprogramowania.

Specjalnym, przeznaczonym do tego celu modułem systemu bibliograficzno-bibliometrycznego Expertus, opracowanym w ścisłej współpracy z Biblioteką Główną Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, jest moduł Expertus Cytowania.

Oprogramowanie (w dalszej części artykułu - Expertus, oprogramowanie, system) umożliwia utworzenie bazy cytowań pracowników jednostki naukowej (uczelni lub instytutu) na podstawie prowadzonej na bieżąco bibliografii dorobku naukowego (w dalszej części art. - bibliografia dorobku) i baz Science Citation Index, Social Sciences Citation Index, Arts and Humanities Citation Index stanowiących element platformy Web of Knowledge (w dalszej części art. - baza źródłowa).

Cytowania wprowadza się do systemu Expertus poprzez import skróconych opisów bibliograficznych w jednym z formatów prezentacji danych dostępnych w bazie źródłowej. Skrócone opisy bibliograficzne z bazy źródłowej łączy się z pełnymi opisami bibliograficznymi zawartymi w bibliografii dorobku.

Może się zdarzyć, że cytowanej pracy nie ma w bazie dorobku i nie jest to skutkiem niekompletności bazy danych.

Do takiej sytuacji może dojść np. w przypadku, gdy bibliografia dorobku z założenia nie obejmuje całego okresu działania jednostki naukowej, a jedynie kilka lub kilkanaście ostatnich lat, a także w sytuacji, gdy cytowany autor nie był pracownikiem jednostki naukowej w roku, w którym opublikował cytowaną obecnie pracę.

W powyższych przypadkach system umożliwia dopisanie pełnego opisu bibliograficznego, gwarantując jednocześnie, że nie zaburzy to przyjętej struktury bibliografii dorobku i uzyskiwanych na jej podstawie analiz.

Expertus udostępnia bibliotekarzowi opracowującemu bazę następujące narzędzia i funkcje:

- import danych uzyskiwanych z bazy źródłowej
- wykaz skróconych opisów prac cytowanych w postaci listy
- dodawanie własnych komentarzy do zapisów na wypadek stwierdzenia rozbieżności między stanem faktycznym a informacją podawaną przez bazę źródłową
- zatwierdzanie połączeń opisów skróconych (z bazy źródłowej) i pełnych (z bibliografii dorobku)
- zaznaczanie autocytowań

System wykorzystuje pełną informację o autorach zgromadzoną w bibliografii dorobku tj.:

- informację o różnych formach nazwiska używanych przez daną osobę (w postaci automatycznych odesłań)
- informację o zatrudnieniu autora na przestrzeni lat, notowaną na poziomie jednostki organizacyjnej, co umożliwia uzyskiwanie zestawień także dla jednostek organizacyjnych i wydziałów.

Oprogramowanie umożliwia połączenie opisów skróconych pochodzących z bazy źródłowej z pełnymi opisami bibliograficznymi zawartymi w bazie dorobku.

Expertus stosuje własny algorytm identyfikacji cytaty wydawniczej i mechanizm numerów kontrolnych zapewniających zgodność z bazą źródłową, dzięki czemu nie zachodzi konieczność ponownego łączenia tego samego opisu skróconego z opisem pełnym, w przypadku przetwarzania informacji o cytowaniu tej samej pracy przez inną pracę (w tym samym lub innym roku).

Kluczową operacją informatyczną jest zamiana zależności
praca cytująca -> praca cytowana (obowiązującej w bazie źródłowej)
na zależność odwrotną tj.

praca cytowana -> praca cytująca (wykorzystywaną do przetwarzania i prezentacji danych w bazie dorobku).

Gwarantuje to optymalne działanie funkcji wyszukiwawczych i uzyskiwanie wyników w postaci, która jest odpowiednia do celów sprawozdawczości.

Cytowania Publikacji Pracowników Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

ISBN 978-83-7508-013-0

Bez rezerwy, za pośrednictwem Biblioteki Uniwersyteckiej UM w Katowicach. Objętość cytuвань publikacji pracowników UM, udokumentowana w Web of Science, Inspec, czytaj.pl w Inspecie Clavis Selecta Expanded.

PRELIMINARIUM
 Dopuszczalne odwołania: [TAG](#)

Wybierz: **KAT** [REDAK] [INFORM] [ANALIZ]

Wybierz rok cytuвань: **nieustalony**
 2010 2009 2008 2007 2006 2005
 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998
 1997 1996 1995 1994 1993 1992 1991

Format: **pełny** - Interaktywne przy cytowaniach, od tablicowego

Specjalne wyszukiwanie: **tak jak zwykle**

200-200 0 Biblioteka Główna Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach [LINK](#)
 Strona Główna S WFLANDOR, Katowice
 [Strona Główna Biblioteki](#)

Zapytanie: KAT AND 2010 OR 2009 OR 2008 |
 Liczba prac cytowanych: 1549

Liczba cytowań: 1139

Przebieg choroby i jej powikłania / **Wzrostki, wzrostki w wieku dobiu**

1-1549

[1]
 Tytuł oryginalny: Epidemiology of type 1 diabetes among Silesians (diabetis aged 0-14 years, 1989-2005)
 Autorzy: Proszowska Janczy-Chobot, Grazyna Dept. Insulina Zabojnica
 Zródło: Acta Diabetol 2010, Vol 47, No 1, p.29-33
 Charakter: [Recenzja](#) [ZA](#)
 Język publikacji: [EN](#)
 Czynności analityczne na Liście Bibliograficznej, wskazalik Impact Factor 311 1.549
 Punktacja maksymalna: 20.000
 Praca cytowana przez:
 1. [Racharski AT, Uke-F Gordonson AB. The geoepidemiology of type 1 diabetes. AUTOIMMUNITY REVIEW 2010, Vol 9, Iss 3, pp A355-A365 2010](#)
 2. [Torres-Avela F, Carrasco-E Luna-G Perez-Ibanez-F. Clustering of cases of type 1 diabetes in high socioeconomic communities in Santiago de Chile: spatio ACTA DIABETOLOGICA 2010, Vol 47, Iss 3, pp 251-257 2010](#)

2-1549

[2]
 Tytuł oryginalny: Maternal age at birth and childhood type 1 diabetes: a pooled analysis of 10 observational studies.
 Autorzy: Celi, Catherine L.C. Yang, G. Jiang, M.H. Zuhara, O. Clark, J. Rasmussen, J. Lubchenco, M. Jan, M. Srinivasan, M.J. Goldstein, T. Sillanpaa, Pirmohamed, J. James-Coxley, S.G. Glaser, J.
 Zródło: Diabetologia 2010, Vol 53, No 2, p.486-494
 Charakter: [Recenzja](#) [ZA](#)
 Język publikacji: [EN](#)
 Czynności analityczne na Liście Bibliograficznej, wskazalik Impact Factor 311 1.549
 Punktacja maksymalna: 22.000
 Praca cytowana przez:
 1. [Robertson L, Hankó E. Maternal and neonatal risk factors for childhood type 1 diabetes: a matched case-control study BMC PUBLIC HEALTH 2010, Vol 10, Iss , pp : 2010](#)

Skierowanie do bazy zapytania o cytowania prac wybranego wydziału (lub - dla mniejszych instytucji - jednostki naukowej jako całości) pozwala na błyskawiczne uzyskanie danych niezbędnych do wypełnienia rubryki

‘8. Dane o publikacjach naukowych i monografiach’/’Liczba cytowań z afiliacją jednostki’ w systemie Ankieta Jednostki OPI, przedstawianej corocznie przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Korzyści z zastosowania systemu to:

- automatyzacja prac
- zmniejszenie pracochłonności i konieczności ponownej weryfikacji cytowanej pracy w przypadku kolejnych cytowań tej samej pracy przez inne prace
- możliwość uzyskiwania analiz wg różnych zależności

- integracja z bazą bibliograficzną zapewniająca automatyczny dostęp do wszystkich danych pełnego rekordu
- automatyczne uzyskiwanie zestawień co celów sprawozdawczości oraz danych statystycznych, np. indeksu Hirscha.

System jest udoskonalany na bieżąco na podstawie konstruktywnych uwag krytycznych przekazywanych przez użytkowników, przede wszystkim przez – mający wieloletnie doświadczenie w opracowywaniu bazy – Dział Bibliografii i Bibliometrii Biblioteki Głównej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

Bibliografia

C y t o w a n i a Publikacji Pracowników Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach [online]. ISBN 978-83-7509-013-0. [dostęp 6 grudnia 2010]. Dostępne na WWW: http://213.227.100.63/exp_sci/

B o j k o Katarzyna, S e i f f e r t Justyna: Baza cytowań publikacji pracowników Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach. Droga do stanu obecnego. W: Zarządzanie informacją w nauce. Pod redakcją Diany Pietruch-Reizes. Katowice 2008 s 356-364

J a s k ó l s k a Katarzyna: Cytowania dorobku naukowego pracowników Śląskiej Akademii Medycznej według Science Citation Index (przygotowanie i wdrażanie bazy danych). *Bibliotekarz* 2001 nr 10 s.13-15

Dr Jolanta Przyłuska
Łódź - IMP

OTWARTE REPOZYTORIA SPOSOBEM NA ROZPOWSZECHNIANIE WIEDZY MEDYCZNEJ

Streszczenie

Otwarte repozytoria dokumentów elektronicznych są obok otwartych czasopism jedną z form bezpłatnego udostępniania wiedzy (Open Access). Wpisują się w nowy model komunikacji naukowej. Zapewniają szybką archiwizację różnego typu dokumentów i swobodny dostęp dla użytkownika. Biblioteki naukowe uczestniczą w tworzeniu otwartego dostępu poprzez dokumentowanie bieżących publikacji w formie elektronicznej na platformie zapewniającej szeroki dostęp lub poprzez tworzenie repozytoriów tematycznych.